

ΘΕΜΑ: Revision of the Communication from the Commission on the application of State aid rules to public service broadcasting – QUESTIONNAIRE

REPLIES OF THE REPUBLIC OF CYPRUS

1. ΓΕΝΙΚΑ

- 1.1. Από το 2001 έχουν σημειωθεί αρκετές σημαντικές εξελίξεις στο πεδίο της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης, και συγκεκριμένα η έκδοση της Οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων επικοινωνίας (YOME), η έκδοση της απόφασης και του πλαισίου για τις καταβολές αντιστάθμισης, καθώς και η πρακτική λήψης αποφάσεων της Επιτροπής. Πιστεύετε ότι η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να προσαρμοσθεί υπό το φως αυτών των εξελίξεων; Ή θεωρείτε ότι οι εξελίξεις αυτές δεν δικαιολογούν την έκδοση νέου κειμένου;**

Η Κυπριακή Δημοκρατία θεωρεί ότι έχουν όντως σημειωθεί σημαντικές εξελίξεις στο πεδίο της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης – τόσο τεχνικές, όπως η μετάβαση στον ψηφιακό τρόπο μετάδοσης, η χρήση του διαδικτύου και της κινητής τηλεφωνίας για τη μετάδοση περιεχομένου, η διάδοση των ευρυζωνικών ζεύξεων και των δορυφορικών μεταδόσεων, η ανάπτυξη θεματικών οπτικοακουστικών υπηρεσιών, δυνατότητες ανάκλησης περιεχομένου από το χρήστη, οι «κατά παραγγελία» οπτικοακουστικές υπηρεσίες ή video on demand, κλπ, όσο και νομικές όπως η έκδοση της νέας Οδηγίας για τις Υπηρεσίες Οπτικοακουστικών Μέσων, η έκδοση της απόφασης και του πλαισίου για τις καταβολές αντιστάθμισης, και, τέλος στην πρακτική λήψης αποφάσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – που δικαιολογούν κατ'αρχήν την προσαρμογή της υφιστάμενης Ανακοίνωσης του 2001 για τις κρατικές ενισχύσεις για παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στο νέο οπτικοακουστικό πεδίο.

- 1.2. Πώς θα περιγράφατε την κατάσταση του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων στον τομέα των οπτικοακουστικών μέσων επικοινωνίας; Παρακαλείσθε να αναφέρετε, εφόσον υπάρχουν, τα σχετικά στοιχεία όσον αφορά, για παράδειγμα, τους μεγαλύτερους «παίκτες», τα μερίδια αγοράς, την εξέλιξη των μεριδίων αγοράς στις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις/ διαφημίσεις/άλλες σχετικές αγορές.**

Στην Κυπριακή Δημοκρατία υφίσταται υγιής ανταγωνισμός των διάφορων φορέων στον τομέα των υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων. Συνοπτικά, κατά τη διαρρέυσσα πενταετία 2003-2007 παρατηρήθηκε μια σχετική σταθεροποίηση των συνολικών ποσοστών τηλεθέασης των καναλιών της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης – PIK1 και PIK 2 – μεταξύ 15-20% της συνολικής τηλεθέασης. Ανάμεσα στους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης μετάδοσης (παγκύπριας εμβέλειας) – ANT 1, ΣΙΓΜΑ, ΜΕΓΚΑ, TV PLUS – δεν παρατηρήθηκε κυριαρχία ενός σταθμού, αφού δυο σταθμοί (ANT 1- και ΣΙΓΜΑ) εναλλάσσονταν την τελευταία πενταετία στην πρώτη θέση με ποσοστό που δεν υπερέβαινε το 25% της συνολικής τηλεθέασης. Ανάλογο με την τηλεθέαση ήταν και το μερίδιο στην τηλεοπτική πίτα. Όσον αφορά τους συνδρομητικούς σταθμούς (LTV και ALPHA) παρουσίασαν σημαντικό ποσοστό αύξησης της διείσδυσής τους στα κυπριακά νοικοκυριά (2007, 60.000 νοικοκυριά). Τέλος, την τελευταία τριετία παρουσιάζεται ένας υγιής ανταγωνισμός ανάμεσα στις συνδρομητικές τηλεοπτικές υπηρεσίες με πέντε πλατφόρμες – Mivision, PrimeTel, CableNet (σε ευρυζωνική διανομή) NovaCyprus (σε δορυφορική και ευρυζωνική διανομή) και AthenaSat (σε δορυφορική διανομή).

- 1.3. Ποιες θα είναι, κατά τη γνώμη σας, οι πιθανές εξελίξεις και πού βλέπετε τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τον τομέα αυτό στο μέλλον; Θεωρείτε ότι οι ισχύοντες κανόνες θα παραμείνουν έγκυροι υπό το φως των εξελίξεων ή πιστεύετε ότι χρειάζονται προσαρμογές;**

Σύμφωνα με προβλέψεις ειδικών αναμένεται βραχυπρόθεσμα περαιτέρω «εμπλουτισμός» του τηλεοπτικού πεδίου στην Κύπρο με την εισαγωγή στη χώρα (μέχρι το τέλος 2008 ή αρχές του 2009) των επίγειων ψηφιακών τηλεοπτικών μεταδόσεων. Αυτή η εξέλιξη αναμένεται να αυξήσει την υφιστάμενη προσφορά στον Κύπριο τηλεθεατή-καταναλωτή, που σε συνδυασμό με την τάση που υπάρχει για αύξηση των συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών και του «κατά παραγγελία βίντεο» αναμένεται να συρρικνώσει ακόμη περισσότερο τις «παραδοσιακές» τηλεοπτικές εκπομπές της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης, που για να επιβιώσει στην ψηφιακή εποχή θα πρέπει να έχει παρουσία σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό πλατφόρμων και να είναι σε θέση να προσφέρει τουλάχιστον μη-κερδοφόρες τηλεοπτικές υπηρεσίες ως μέρος της δημόσιας υπηρεσίας που προσφέρει στον πολίτη. Ως εκ τούτου πιστεύουμε ότι οι ισχύοντες κανόνες θα πρέπει να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟΥ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 86 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚ, ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΔΟΣΕΙΣ

- 2.1. Συνέπεια με την απόφαση και το πλαίσιο της Επιτροπής σχετικά με την αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας**

- 2.1.1. Θεωρείτε ότι οι απαιτήσεις που θεσπίζονται στην απόφαση και το πλαίσιο σχετικά με την αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (ή τουλάχιστον ορισμένες από αυτές) θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις; Παρακαλείσθε να εξηγήσετε τους λόγους.**

Το Κοινοτικό Πλαίσιο και η Απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την αντιστάθμιση της παροχής δημόσιας υπηρεσίας είναι σε πολλά σημεία πολύ πιο αναλυτικές ως προς τις προϋποθέσεις έγκρισης των ενισχύσεων ιδίως όσον αφορά το ζήτημα του υπολογισμού της αντιστάθμισης και τις πρόνοιες περί υπεραντιστάθμισης. Εκτιμούμε ότι, παρότι υπάρχουν γενικώς παραδεκτές διαφορές στη φύση των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών από τις υπόλοιπες υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, η αναθεωρημένη ανακοίνωση θα πρέπει να είναι εξίσου λεπτομερής ως προς τα κριτήρια έγκρισης με τους κανόνες για τις υπόλοιπες δημόσιες υπηρεσίες. Οι ενδεχόμενες διαφορές ανάμεσά τους θα πρέπει να κατονομάζονται σαφώς έτσι ώστε να μην υπάρχει σύγχυση ως προς την ερμηνεία της Ανακοίνωσης. Τα κράτη μέλη δε θα πρέπει να καταφεύγουν στο Κοινοτικό Πλαίσιο ή την Απόφαση για τις δημόσιες υπηρεσίες έτσι ώστε να φωτίζουν ζητήματα που παραμένουν ασαφή στην Ανακοίνωση. Ως προς την ουσία των κριτηρίων πιστεύουμε ότι οι απαιτήσεις οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στο Κοινοτικό Πλαίσιο για τις δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες δε θίγουν την ιδιαιτερότητα των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και συνεπώς μπορούν φυσιολογικά να εφαρμοστούν και στο ραδιοτηλεοπτικό τομέα, δεν υπάρχει κανένας λόγος να μην περιληφθούν στην αναθεωρημένη ανακοίνωση.

- 2.1.2. Εάν ναι, παρακαλείσθε να προσδιορίσετε ποιες απαιτήσεις θα πρέπει να περιληφθούν, και να εξηγήσετε ποιες προσαρμογές θα ήταν κατάλληλες για τον ραδιοηλεκτρονικό τομέα (βλ. επίσης τις παρακάτω ερωτήσεις, ιδίως τις σχετικές με την υπεραντιστάθμιση· σημείο 2.6).**

Οι πρόνοιες του Κοινοτικού Πλαισίου που πιστεύουμε ότι θα πρέπει να περιληφθούν στη νέα Ανακοίνωση είναι οι εξής:

- A) Το στοιχείο του «εύλογου κέρδους» που συμπεριλαμβάνεται στο κόστος της δημόσιας υπηρεσίας καθώς και ο ορισμός του «εύλογου κέρδους». Εάν η Επιτροπή έχει συγκεκριμένες πληροφορίες για τα επίπεδα του εύλογου κέρδους που υπάρχουν στον τομέα των ραδιοηλεκτρονικών υπηρεσιών, θα μπορούσε να κάνει μία σχετική νύξη.
- B) Η παράγραφος 21 του Κοινοτικού Πλαισίου που αναφέρεται στην περίπτωση υπεραντιστάθμισης που δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο ποσοστό του ετήσιου ποσού αντιστάθμισης, το ποσό αυτό μπορεί να μεταφερθεί στο επόμενο έτος. Ανάλογη πρόνοια θα ήταν λογικό να υπάρχει και στην Ανακοίνωση στο ραδιοηλεκτρονικό τομέα δεδομένου μάλιστα ότι στον τομέα αυτό παρατηρείται σημαντική διακύμανση δαπανών καθώς και ανάγκη επενδύσεων ιδίως σε τεχνολογία για την ικανοποιητική προσφορά της δημόσιας υπηρεσίας. Τα ακριβή όρια μπορούν να προσαρμοσθούν ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση στον τομέα των ραδιοηλεκτρονικών υπηρεσιών.

2.2. Ορισμός της δημόσιας υπηρεσίας

- 2.2.1. Αναφέρετε πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό της δημόσιας υπηρεσίας στη χώρα σας, και συγκεκριμένα, όσον αφορά τις δραστηριότητες των νέων μέσων επικοινωνίας;**

Ο ορισμός της ραδιοηλεκτρονικής υπηρεσίας είναι διατυπωμένος στον περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμο (Κεφάλαιο 300Α). Σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, ο ορισμός έχει ως εξής:

«δημόσια ραδιοηλεκτρονική υπηρεσία» σημαίνει τη δημόσια ραδιοηλεκτρονική υπηρεσία στις ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές μεταδόσεις, η οποία αποτελεί υπηρεσία γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που ανταποκρίνεται άμεσα στις δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και στην ανάγκη να διασφαλιστεί ο πλουραλισμός, μεταξύ άλλων, των πολιτισμικών και γλωσσικών διαφορών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, και περιλαμβάνει την παροχή μιας ισορροπημένης δέσμης υπηρεσιών, που αποτελείται από ενημερωτικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκπομπές, προγράμματα κοινωνικής προσφοράς, εκπομπές που απευθύνονται στους αποδήμους, καθώς και εκπομπές σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και πολιτικής άμυνας, όπως η δέσμη αυτή καθορίζεται σε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου και όπως διευρύνεται ή άλλως πως διαφοροποιείται, δυνάμει τέτοιων Κανονισμών, υπό το φως τεχνολογικών εξελίξεων στον τομέα της οπτικοακουστικής ή νέων συνθηκών και δεδομένων».

Ο Νόμος προνοεί τη διεύρυνση ή διαφοροποίηση του ορισμού με την έκδοση κανονισμών λόγω τεχνολογικών εξελίξεων στον τομέα της οπτικοακουστικής ή νέων συνθηκών και δεδομένων.

- 2.2.2. Θεωρείται ότι η διάκριση μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και άλλων δραστηριοτήτων θα πρέπει να διευκρινισθεί περαιτέρω; Αν ναι, με ποια μέτρα θα μπορούσε να εξασφαλισθεί η εν λόγω διευκρίνιση (π.χ. κατάρτιση ενός επεξηγηματικού καταλόγου με τις εμπορικές δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από την αποστολή δημόσιας υπηρεσίας);**

Εκτιμούμε ότι η διάκριση μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και άλλων δραστηριοτήτων δεν είναι σαφής. Οι ραδιοηλεκτρονικοί οργανισμοί εμπλέκονται συχνά σε πλήθος δραστηριοτήτων που συνεχώς εξελίσσονται με την πρόοδο της τεχνολογίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι συνδρομητικές υπηρεσίες καθώς και οι υπηρεσίες Internet. Ένας ενδεικτικός κατάλογος των δραστηριοτήτων που δεν εμπίπτουν στη δημόσια υπηρεσία θα ήταν πράγματι χρήσιμος και θα απέτρεπε την αδιαφάνεια και την κατάχρηση της έννοιας της δημόσιας υπηρεσίας.

- 2.2.3. Στην παρούσα ανακοίνωση για τις ραδιοηλεκτρονικές μεταδόσεις ορίζεται ότι μπορεί να αποτελούν μέρος των καθηκόντων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, δραστηριότητες εκτός της μετάδοσης τηλεοπτικών προγραμμάτων με την παραδοσιακή έννοια, υπό την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν τις ίδιες δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες της κοινωνίας. Διευκρινίζεται επαρκώς στη διάταξη αυτή το επιτρεπτό πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων δημόσιας υπηρεσίας; Γιατί; Αν όχι, θεωρείτε ότι θα πρέπει να παρέχονται περαιτέρω διασαφηνίσεις στην αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοηλεκτρονικές μεταδόσεις;**

Η εξυπηρέτηση των δημοκρατικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών της κοινωνίας είναι μία υπερβολικά ευρεία έννοια η οποία μπορεί να ερμηνευθεί κατά το δοκούν. Στην πράξη όλες σχεδόν οι δραστηριότητες των ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών ακόμα και αυτές που βρίσκονται εκτός των μεταδόσεων προγραμμάτων με την παραδοσιακή έννοια μπορούν να θεωρηθούν ότι εξυπηρετούν αυτές τις ανάγκες. Συμφωνούμε, επομένως, ότι απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις στην Ανακοίνωση. Οι διευκρινίσεις αυτές θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην ερμηνεία που δίδουν στην πράξη τα κράτη μέλη στην έννοια της δημόσιας ραδιοηλεκτρονικής υπηρεσίας εξαιρουμένων φυσικά των τυχόν ακραίων περιπτώσεων όπου υπάρχει καταφανής κατάχρηση αυτής της έννοιας.

- 2.2.4. Θεωρείτε ότι η γενική προσέγγιση που ακολουθείται στην πρόσφατη πρακτική λήψης αποφάσεων της Επιτροπής (δηλ. προσδιορισμός της εντολής δημόσιας υπηρεσίας με βάση προηγούμενη εκτίμηση (ex ante) των νέων δραστηριοτήτων των μέσων μαζικής επικοινωνίας) θα μπορούσε να περιληφθεί στην αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοηλεκτρονικές μεταδόσεις;**

Γενικότερα πιστεύουμε ότι η προσέγγιση που ακολουθείται από την Επιτροπή στις διάφορες αποφάσεις που λαμβάνει θα πρέπει να περιγράφεται όσο αυτό είναι δυνατόν στα κείμενα των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων, όπως η εν λόγω Ανακοίνωση.

- 2.2.5. Η αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να διασαφηνίζει περαιτέρω την *ex ante* εκτίμηση της εντολής δημόσιας υπηρεσίας από τα κράτη μέλη;**

Ναι, διότι υπάρχει μεγάλη ανομοιογένεια και ανομοιομορφία στις εντολές δημόσιας υπηρεσίας ανάμεσα στα κράτη μέλη. Παρότι αυτό είναι θεμιτό μέχρι ενός βαθμού θα πρέπει να παρέχεται μεγαλύτερη νομική ασφάλεια στην εφαρμογή της Ανακοίνωσης.

- 2.2.6. Ποιες υπηρεσίες ή κατηγορίες υπηρεσιών θα πρέπει κατά τη γνώμη σας να υπόκεινται σε προηγούμενη εκτίμηση (*ex ante*);**

Όλες οι πρόσθετες υπηρεσίες για τις οποίες παρέχεται αντιστάθμιση δημόσιας υπηρεσίας πλην των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων.

- 2.2.7. Η αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να περιέχει τις βασικές αρχές όσον αφορά διαδικαστικές και ουσιαστικές πτυχές της εν λόγω εκτίμησης (όπως για παράδειγμα ανάμειξη τρίτων ή ενδεχόμενα κριτήρια εκτίμησης, όπως η συμβολή σε σαφώς καθορισμένους στόχους, οι ανάγκες των πολιτών, οι διαθέσιμες προσφορές στην αγορά, το πρόσθετο κόστος, οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό);**

Ναι, αρκεί να περιοριζόταν σε γενικές αρχές και όχι σε λεπτομερή και αυστηρά κριτήρια τα οποία θα δυσχέραιναν τη σχετική ευχέρεια των κρατών μελών στον προσδιορισμό της δημόσιας υπηρεσίας.

- 2.2.8. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο προσδιορισμός του χαρακτήρα των εν λόγω δραστηριοτήτων ως δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, σε ποιο βαθμό θα πρέπει να προβλέπονται διάφορες δυνατότητες στην αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις;**

Θα συμφωνούσαμε με την πρόβλεψη διαφορετικών δυνατοτήτων εκτίμησης.

- 2.3. Ανάθεση και εποπτεία**

- 2.3.1. Εξηγήστε με ποιόν τρόπο γίνεται στη χώρα σας η ανάθεση της εντολής δημόσιας υπηρεσίας. Η σχετική διαδικασία ανάθεσης αποτελεί αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης; Η εντολή προς τον οργανισμό ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ανατίθεται με νομικά δεσμευτικές πράξεις; Η εφαρμογή και ο προσδιορισμός του ακριβούς πεδίου των δραστηριοτήτων επαφίενται στους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς; Έχει το κοινό πρόσβαση σε κάποια από αυτά τα “μέτρα εφαρμογής”;**

Η ανάθεση της εντολής δημόσιας υπηρεσίας γίνεται μέσα από νομικά δεσμευτικές πράξεις. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 16^A του Νόμου (Κεφάλαιο 300^A) ορίζεται κατά συγκεκριμένο τρόπο το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (εφεξής το «ΡΙΚ») ως «ο παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία».

Η σχετική διαδικασία ανάθεσης έγινε με τροποποίηση του βασικού Νόμου του ΡΙΚ (Κεφάλαιο 300Α) και ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες. Δηλαδή, λήφθηκαν οι απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων (όχι όμως υπό τη μορφή της «δημόσιας διαβούλευσης»), με κεντρικό συντονισμό από το Υπουργείο Εσωτερικών. Έτυχε νομοτεχνικής επεξεργασίας και μετά εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο προτού κατατεθεί, μελετηθεί και εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, που αποτελεί την Ανεξάρτητη Νομοθετική Εξουσία και εκλέγεται από το λαό της Κύπρου.

Σύμφωνα με το Νόμο, το ΡΙΚ ως ο παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία έχει νομικές υποχρεώσεις που αφορούν το πεδίο των δραστηριοτήτων του.

Συγκεκριμένα, στο Νόμο υπάρχουν πρόνοιες που αφορούν τη διαφήμιση και τηλεμπορία, με καθορισμό μέγιστου χρόνου μετάδοσης, με περιορισμούς που διασφαλίζουν το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τη δημόσια υγεία, την προστασία των ανηλίκων, την ισότητα φύλης, φύλου, θρησκείας ή ιθαγένειας, καθώς επίσης και πρόνοιες που αφορούν την ακριβοδίκαιη μεταχείριση των εκάστοτε υποψηφίων Προέδρων, τη δίκαιη ισορροπία στην κατανομή χρόνου μετάδοσης προγραμμάτων ή εκπομπών πολιτικού περιεχομένου ανάμεσα στα πολιτικά κόμματα, τη δωρεάν κάλυψη γεγονότων γενικού ενδιαφέροντος, την τήρηση δίκαιης ισορροπίας στα προγράμματα, εκπομπές και θέματα που μεταδίδονται στην Ελληνική, την Τουρκική και την Αγγλική γλώσσα, την αμφίδρομη απευθείας τηλεοπτική σύνδεση της Κυπριακής με την Ελληνική Δημόσια Ραδιοτηλεόραση, την υποχρέωση αφιέρωσης του μεγαλύτερου ποσοστού εκπομπών του σε ευρωπαϊκά έργα, τη μετάδοση πολιτιστικών εκπομπών και την αφιέρωση ελάχιστου ποσοστού του προϋπολογισμού των προγραμμάτων του σε Ευρωπαϊκά έργα παραγωγών ανεξάρτητων από τηλεοπτικούς σταθμούς.

Πέραν των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης που προνοούνται στο βασικό Νόμο του ΡΙΚ, υπάρχουν κανονισμοί που προνοούν και για ποσοστιαία πλαίσια μετάδοσης ψυχαγωγικών (μέγιστων ποσοστών), ενημερωτικών (ελάχιστων ποσοστών) και πολιτιστικών (ελάχιστων ποσοστών) προγραμμάτων ή εκπομπών.

Το κοινό έχει την ευχέρεια να υποβάλλει οποιεσδήποτε απόψεις, εισηγήσεις, απορίες, παράπονα, σχόλια που αφορούν άμεσα ή έμμεσα το ΡΙΚ και τις δραστηριότητές του. Η υποβολή μπορεί να γίνει με πολύ εύκολο τρόπο, είτε γραπτώς, είτε τηλεφωνικώς, είτε μέσω της ιστοσελίδας του ΡΙΚ. Όλες οι απόψεις μελετούνται από τους αρμόδιους φορείς εντός του ΡΙΚ και καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για να δίδεται έγκαιρη απάντηση. Επίσης, το ΡΙΚ προσπαθεί να βρίσκεται κοντά στο κοινό και να προσφέρει αμφίδρομες υπηρεσίες.

2.3.2. Επεξηγείστε τους μηχανισμούς που υπάρχουν στη χώρα σας για την εποπτεία των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών. Ποια είναι η εμπειρία σας από τους υπάρχοντες μηχανισμούς εποπτείας; Θεωρείτε ότι υπάρχουν στη χώρα σας αρκετές δυνατότητες για τους θιγόμενους τρίτους να ασκήσουν προσφυγή για τυχόν παραβιάσεις /μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας (και άλλων);

Πέραν της αυτορρύθμισης, των εσωτερικών ασφαλιστικών δικλίδων, των κωδικών συμπεριφοράς και δεοντολογίας, της ύπαρξης Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Επιτροπής Ελέγχου, και της θεσμοθετημένης Διοίκησης του Ιδρύματος από μη εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους, ο Νόμος προβλέπει διάφορους πρόσθετους μηχανισμούς εποπτείας του ΡΙΚ, οι οποίοι παρατίθενται συνοπτικά ως ακολούθως:

- (1) Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (ανεξάρτητη αρχή) διεξάγει ετήσιο ποιοτικό έλεγχο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το ΡΙΚ της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του Νόμου.

Συγκεκριμένα, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης ελέγχει:

- (α) κατά πόσο το ΡΙΚ παρέχει πραγματικά μια ισορροπημένη δέσμη υπηρεσιών σύμφωνα με τους περί ΡΙΚ (Δημόσια Ραδιοτηλεοπτική Υπηρεσία) Κανονισμούς του 2003,
- (β) κατά πόσο το ΡΙΚ μεταδίδει πραγματικά τα προγράμματα που εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τους περί ΡΙΚ (Δημόσια Ραδιοτηλεοπτική Υπηρεσία) Κανονισμούς του 2003 και
- (γ) κατά πόσο το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδει το ΡΙΚ στο πλαίσιο της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας πληροί πραγματικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, που καθορίζονται στο άρθρο 19 του Νόμου.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου διαβιβάζονται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει τα αποτελέσματα του ετήσιου ποιοτικού ελέγχου. Επίσης, η έκθεση περιλαμβάνει, κάθε δύο έτη, στατιστική κατάσταση αναφορικά με την επίτευξη από το ΡΙΚ των ποσοστών που αναφέρονται στο άρθρο 19^Α του Νομου, τους λόγους που δεν κατέστη δυνατόν να επιτευχθούν τα ποσοστά, καθώς και μέτρα που λήφθηκαν ή που θα ληφθούν για την επίτευξή τους.

Όσον αφορά τη γενική λειτουργία του ΡΙΚ (π.χ. δωρεάν κάλυψη γεγονότων γενικού ενδιαφέροντος, ευρωπαϊκά έργα, χορηγία, ειδικές διατάξεις για πολιτική διαφήμιση κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, χρόνος προβολής διαφημιστικών μηνυμάτων, διάρκεια διαφημιστικών διαλειμμάτων, περιεχόμενο προγραμμάτων σε σχέση με τους ανήλικους, κλπ), η Αρχή μπορεί:

- να εξετάζει αυτεπάγγελτα ή έπειτα από παραστάσεις, ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή των πιο πάνω,
- να επιβάλλει κυρώσεις (π.χ. σύσταση, προειδοποίηση ή διοικητικό πρόστιμο), αφού ακούσει τα ενδιαφερόμενα μέρη, για παράβαση των διατάξεων των πιο πάνω,
- να ζητήσει, για συγκεκριμένες παραβάσεις, από το Δικαστήριο την έκδοση προσωρινών διαταγμάτων,
- να υποβάλλει εισηγήσεις προς το ΡΙΚ σχετικά με την καλύτερη εφαρμογή των προνοιών του βασικού Νόμου του ΡΙΚ και
- να υποβάλλει εισηγήσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο για τον εκσυγχρονισμό του παρόντος Νόμου.

- (2) Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας (ανεξάρτητος αξιωματούχος του κράτους) διεξάγει:

- (α) Ετήσιο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο των λογαριασμών του ΡΙΚ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ΡΙΚ Νόμου και των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος λογαριασμών) Νόμων. Η Ετήσια Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή υποβάλλεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

- (β) Ετήσιο έλεγχο στη βάση της έκθεσης της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου που του διαβιβάζεται από το Υπουργείο Εσωτερικών και στη βάση της αναλυτικής κατάστασης των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο ΡΙΚ. Ο έλεγχος αυτός γίνεται για να διαπιστωθεί κατά πόσο οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση που έλαβε το ΡΙΚ χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με τις πρόνοιες του Νόμου. Η ετήσια έκθεση ελέγχου αναφέρει τις όποιες χρηματοοικονομικές ροές μεταξύ δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και των υπόλοιπων δραστηριοτήτων. Η έκθεση του Γενικού Ελεγκτή υποβάλλεται στο ΡΙΚ και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.
- (3) Ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του ΡΙΚ διεξάγεται από ιδιώτη εγκεκριμένο ελεγκτή ο οποίος ελέγχει την τήρηση κατάλληλων βιβλίων και λογαριασμών σχετικά με τις εργασίες του ΡΙΚ και παραδίδει ανεξάρτητη γνώμη ως προς την αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης του ΡΙΚ στο τέλος κάθε έτους και της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών για κάθε έτος, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και τις απαιτήσεις του περί ΡΙΚ Νόμου Κεφ. 300^A και των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος λογαριασμών) Νόμων.
- (4) Όλες οι διοικητικές αποφάσεις του ΡΙΚ υπόκεινται στον έλεγχο του Ανώτατου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο πιστεύει ότι αδικείται ή άλλως πως από αποφάσεις του ΡΙΚ μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο έχει τη δυνατότητα (μεταξύ άλλων) να ακυρώσει προηγούμενη απόφαση του ΡΙΚ.
- (5) Το ΡΙΚ οφείλει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της νομοθεσίας και των Κανονισμών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, που στόχο έχουν, μεταξύ άλλων, τη διαφάνεια και την ισότιμη αντιμετώπιση των οικονομικών φορέων. Ιδιαίτερα, το ΡΙΚ οφείλει να συμμορφώνεται με το Νόμο Ν12(Ι)/2006 «*Νόμο που προνοεί για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών και για συναφή θέματα*». Ως εκ τούτου, ο τομέας των δημόσιων συμβάσεων του ΡΙΚ υπόκειται σε γενικότερη εποπτεία της «Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων» η οποία υπάγεται στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας. Επιπλέον, οι αποφάσεις του ΡΙΚ που αφορούν δημόσιες συμβάσεις υπόκεινται σε έλεγχο (νοουμένου ότι υπάρχει ιεραρχική προσφυγή από παραπονούμενο προσφοροδότη) από την «Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών» (ανεξάρτητη αρχή που συστάθηκε με νομοθεσία).
- (6) Το ΡΙΚ μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους διαβιβάζει στον Υπουργό Εσωτερικών έκθεση η οποία αναφέρεται γενικά στις δραστηριότητες του ΡΙΚ κατά τη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους και η οποία περιέχει πληροφορίες που σχετίζονται με τις διαδικασίες και την πολιτική του ΡΙΚ. Ο Υπουργός Εσωτερικών μεριμνά όπως αντίγραφο της εν λόγω έκθεσης κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς ενημέρωσή της.

Επίσης σύμφωνα με το Νόμο, ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να εκδίδει οδηγίες γενικής φύσεως οι οποίες είναι αναγκαίες για το γενικό συμφέρον της Δημοκρατίας και το ΡΙΚ οφείλει να εφαρμόζει τις οδηγίες.

- (7) Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, για την εξυπηρέτηση των στόχων της γλωσσικής πολιτικής, μπορεί, όταν το θεωρεί αναγκαίο, με οδηγίες του προς το ΡΙΚ να καθορίζει, όσον αφορά ορισμένες εκπομπές ή το σύνολο των εκπομπών του ΡΙΚ, γενικά ή ειδικά κριτήρια που να διέπουν την ποιότητα της χρησιμοποιούμενης γλώσσας και τη συμμόρφωση προς τη γλωσσική πολιτική της Δημοκρατίας.
- (8) Ο ετήσιος προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του ΡΙΚ με την έγκρισή του από το Δ.Σ. του ΡΙΚ κατατίθεται και συζητείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατόπιν τούτου, προωθείται για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και μετέπειτα στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Προτού εγκριθεί από την ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων, ο ετήσιος προϋπολογισμός του ΡΙΚ συζητείται στις Αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές.

Ενόψει των πιο πάνω μηχανισμών εποπτείας, θεωρούμε ότι στην Κύπρο υπάρχουν αρκετές δυνατότητες για τους θιγόμενους τρίτους να ασκήσουν προσφυγή για τυχόν παραβιάσεις/μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της δημόσιας υπηρεσίας (και άλλων).

Εκτιμούμε, όμως, ότι υπάρχουν κάποιες νομικές υποχρεώσεις και μηχανισμοί εποπτείας, που σε ένα βαθμό δε βοηθούν στην ευελιξία του ΡΙΚ, ούτε ενδεχομένως στην ενδυνάμωση της ανεξαρτησίας και αυτονομίας του (π.χ. έλεγχος αποφάσεων από Ανώτατο Δικαστήριο, Νομικό πλαίσιο περί προσφορών, τρόπος χρηματοδότησης κτλ).

2.3.3. Θεωρείτε ότι η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να περιέχει περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες απαιτείται πρόσθετη πράξη ανάθεσης (δηλ. επιπλέον των γενικών νομοθετικών διατάξεων) ή επαρκούν οι ισχύοντες κανόνες;

Πιστεύουμε ότι οι ισχύοντες κανόνες είναι επαρκείς ως προς το νομικό καθεστώς που μπορεί να έχει η ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας (νομοθετική ρύθμιση, σύμβαση, με όρους αναφοράς). Ωστόσο θα μπορούσε η Ανακοίνωση να είναι πιο λεπτομερής ως προς το περιεχόμενο της ανάθεσης, π.χ. ως προς το εάν η ανάθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει τον τρόπο και τις παραμέτρους της χρηματοδότησης καθώς και τις υπόλοιπες οικονομικές πτυχές (υποχρέωση τήρησης χωριστών λογαριασμών, παρακολούθηση της συμπεριφοράς στη διαφημιστική αγορά).

2.3.4. Θεωρείτε ότι η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να περιέχει περαιτέρω διευκρινίσεις ώστε να είναι πιο αποτελεσματική η εποπτεία των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών; Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα πλεονεκτήματα ή τα τυχόν μειονεκτήματα των αρχών ελέγχου που είναι ανεξάρτητες από την επιχείρηση στην οποία έχει γίνει η ανάθεση (όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις) σε σχέση με άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς; Θεωρείτε ότι για να είναι αποτελεσματική η εποπτεία πρέπει να περιλαμβάνει μηχανισμούς επιβολής κυρώσεων και, στην περίπτωση αυτή, ποιους;

Ναι, εκτιμούμε ότι η Ανακοίνωση θα πρέπει να διευκρινίσει το θέμα της εποπτείας έτσι ώστε αυτή να καταστεί πιο αποτελεσματική. Τα πλεονεκτήματα των ανεξάρτητων αρχών ελέγχου είναι ότι είναι σε θέση να διεκπεραιώνουν με αξιόπιστο και αποτελεσματικό τρόπο τον ποιοτικό έλεγχο καθόσον δεν επηρεάζονται από τον ιδιοκτήτη και παράλληλα χρηματοδοτή

του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού σταθμού, δηλαδή το κράτος. Το μειονέκτημα είναι ότι, επειδή βρίσκονται εκτός της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας, δεν εμπλέκονται στη διαδικασία χρηματοδότησης του μέσου και είναι αμφίβολο εάν μπορούν να την επηρεάσουν. Γι' αυτό το λόγο πιστεύουμε ότι θα πρέπει η Ανακοίνωση να απαιτεί την ύπαρξη συγκεκριμένου μηχανισμού συμμόρφωσης τόσο του ίδιου του ραδιοτηλεοπτικού μέσου όσο και του κράτους με τις συστάσεις ή αποφάσεις της ελεγκτικής αρχής. Η μορφή αυτού του μηχανισμού μπορεί να ποικίλλει ανάμεσα στα κράτη μέλη, αρκεί η Επιτροπή να ελέγχει στην αξιολόγηση των υποθέσεων κατά πόσο αυτός ο μηχανισμός είναι πράγματι αποτελεσματικός. Για παράδειγμα, θα μπορούσε μέσω ενός τέτοιου μηχανισμού να υποχρεώνεται το κράτος να μεταβάλλει το ποσό της κρατικής αντιστάθμισης ανάλογα με τα αποτελέσματα του ποιοτικού ελέγχου έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι η αντιστάθμιση χρηματοδοτεί πράγματι προγράμματα ή δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας και όχι λοιπές δραστηριότητες.

2.3.5. Θα πρέπει να υπάρχουν ειδικές διαδικασίες καταγγελίας σε εθνικό επίπεδο, στο πλαίσιο των οποίων οι ιδιωτικοί φορείς λειτουργίας θα μπορούν να θέσουν ζητήματα σχετικά με το επιτρεπτό πεδίο δραστηριοτήτων των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων; Ποια μορφή θα πρέπει να έχουν;

Ναι, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να υπάρχουν ειδικές διαδικασίες καταγγελίας σε εθνικό επίπεδο καθώς το επιτρεπτό επίπεδο λειτουργίας επηρεάζει ποικιλοτρόπως τη λειτουργία των ιδιωτικών φορέων. Η μορφή μπορεί να είναι διαφορετική ανάμεσα στα κράτη μέλη ανάλογα με το νομικό καθεστώς και το μηχανισμό εποπτείας της κάθε χώρας.

2.4. Διττή χρηματοδότηση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών

2.4.1. Ποιες είναι –κατά τη γνώμη σας – οι αναμενόμενες επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των χρηματοδοτούμενων (εν μέρει) από το κράτος συνδρομητικών υπηρεσιών;

Στην Κυπριακή Δημοκρατία δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα χρηματοδοτούμενες (εν μέρει) από το κράτος συνδρομητικές υπηρεσίες. Οι δύο συνδρομητικοί τηλεοπτικοί σταθμοί LTV και ALPHA όπως και οι συνδρομητικές τηλεοπτικές πλατφόρμες λειτουργούν χωρίς καμιά κρατική χρηματοδότηση.

Όσον αφορά για τις αναμενόμενες, γενικότερα στην Ευρώπη, επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των χρηματοδοτούμενων (εν μέρει) από το κράτος συνδρομητικών υπηρεσιών, σύμφωνα με εκτιμήσεις ειδικών, αυτές εκτιμούνται να είναι μικρές έως ασήμαντες.

2.4.2. Οι συνδρομητικές υπηρεσίες θα πρέπει να θεωρούνται καθαρά εμπορικές δραστηριότητες ή υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται στην εντολή δημόσιας υπηρεσίας; Θεωρείτε, για παράδειγμα, ότι οι συνδρομητικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην εντολή δημόσιας υπηρεσίας, θα πρέπει να περιορίζονται στις υπηρεσίες που δεν προσφέρονται στην αγορά; Ή πιστεύετε ότι οι συνδρομητικές υπηρεσίες πρέπει να περιλαμβάνονται στην εντολή δημόσιας υπηρεσίας, υπό ορισμένες προϋποθέσεις; Αν ναι, παρακαλείσθε να τις προσδιορίσετε. Θα πρέπει, για παράδειγμα, στις προϋποθέσεις αυτές να περιλαμβάνονται στοιχεία όπως ειδικοί στόχοι δημόσιας υπηρεσίας, ειδικές ανάγκες των πολιτών, ύπαρξη άλλων ανάλογων προσφορών στην αγορά, αδυναμία κάλυψης συγκεκριμένων αναγκών των πολιτών με βάση τις υπάρχουσες υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας ή την υπάρχουσα χρηματοδότηση;

Η Κυπριακή Δημοκρατία θεωρεί ότι υπάρχουν περιπτώσεις συνδρομητικών υπηρεσιών που δυνατόν να περιληφθούν στην εντολή δημόσιας υπηρεσίας υπό προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές πιθανόν να περιλαμβάνουν στοιχεία όπως είναι οι ειδικοί στόχοι δημόσιας υπηρεσίας, ειδικές ανάγκες των πολιτών, ύπαρξη άλλων ανάλογων προσφορών στην αγορά, αδυναμία κάλυψης συγκεκριμένων αναγκών των πολιτών με βάση τις υπάρχουσες υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας ή την υπάρχουσα χρηματοδότηση.

2.5. Απαιτήσεις διαφάνειας

2.5.1. Σε ποιο βαθμό ασκούνται εμπορικές δραστηριότητες από τον ίδιο τον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό στη χώρα σας; Υπάρχει διαρθρωτικός ή λειτουργικός διαχωρισμός μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και εμπορικών δραστηριοτήτων;

Στην περίπτωση του ΡΙΚ εφαρμόζεται το «μεικτό σύστημα» χρηματοδότησης. Το ΡΙΚ, πέραν της κρατικής χορηγίας, έχει έσοδα από τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές διαφημίσεις και χορηγίες καθώς και άλλα έσοδα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς του ΡΙΚ για το έτος 2006, τα έσοδα από κρατική χορηγία ανήλθαν στο 79,4% των συνολικών εσόδων, τα έσοδα από διαφημίσεις και χορηγίες στο 15,4% και τα έσοδα από άλλες προσφερόμενες υπηρεσίες στο 5,2%.

Το άρθρο 24(B) του βασικού Νόμου του ΡΙΚ περιέχει διατάξεις σχετικά με την υποχρεωτική τήρηση χωριστών λογαριασμών για την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας από τη μία και για τις εμπορικές ή άλλες δραστηριότητές του από την άλλη, ώστε να αντανακλάται ορθά η χρηματοοικονομική και οργανωτική διάρθρωση του ΡΙΚ και να διασφαλίζει ότι:

- (α) η τήρηση των λογαριασμών είναι σύμφωνη με την τρέχουσα εμπορική πρακτική και τις γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές,
- (β) όλες οι δαπάνες και τα έσοδα καταλογίζονται ή κατανέμονται ορθά εντός των χωριστών λογαριασμών με βάση τις αρχές της αναλυτικής λογιστικής και
- (γ) οι λογιστικές αρχές θα καθορίζονται σαφώς και θα εφαρμόζονται με συνέπεια και αντικειμενικότητα.

2.5.2. Θεωρείτε ότι υπάρχει ανάγκη διαρθρωτικού ή λειτουργικού διαχωρισμού των εμπορικών δραστηριοτήτων, και γιατί; Ποιες θα ήταν οι θετικές ή οι αρνητικές συνέπειες του διαρθρωτικού ή του λειτουργικού διαχωρισμού;

Πιστεύουμε ότι ο λογιστικός διαχωρισμός μεταξύ δημόσιας υπηρεσίας και λοιπών δραστηριοτήτων είναι επαρκής για να αποτραπεί η διεπιδότηση μεταξύ των δύο κατηγοριών δραστηριοτήτων. Ο διαρθρωτικός και λειτουργικός διαχωρισμός θα δημιουργούσε πρόσθετο οικονομικό βάρος στους δημόσιους φορείς και περιττή αναστάτωση στη λειτουργία τους.

2.5.3. Θεωρείτε ότι οι κανόνες για την κατανομή των δαπανών που ορίζονται στην οδηγία για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, θα μπορούσαν να βελτιωθούν με βάση την εμπειρία που υπάρχει στη χώρα σας; Αν ναι, παρακαλείσθε να αναφέρεται τυχόν παραδείγματα καλής πρακτικής. Ή θεωρείτε ότι οι ισχύοντες κανόνες είναι επαρκείς;

Όσον αφορά την ουσία της Ανακοίνωσης για την κατανομή των δαπανών, κρίνουμε ότι σε γενικές γραμμές είναι ικανοποιητική χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα ήμασταν αντίθετοι σε περαιτέρω διευκρινίσεις αν αυτό κρίνεται αναγκαίο από την Επιτροπή ή τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Θα ήταν σκόπιμο να εξετάσει η Επιτροπή το ενδεχόμενο να συμπεριλάβει στην Ανακοίνωση την απαίτηση ενός αξιόπιστου μηχανισμού λογιστικού/οικονομικού ελέγχου του δημόσιου φορέα από μία ανεξάρτητη αρχή. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να καταλήγει στη συμμόρφωση του δημόσιου φορέα με τις υποδείξεις της ελεγκτικής αρχής.

2.5.4. Με βάση τις απαντήσεις που δώσατε στις προηγούμενες ερωτήσεις (2.5.1, 2.5.2, 2.5.3) θεωρείτε ότι η αναθεωρημένη ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να περιλαμβάνει περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τις απαιτήσεις διαφάνειας;

Όχι εκτός από όσα αναφέρονται στην απάντηση 2.5.3.

2.6. Έλεγχος της αναλογικότητας - Αποκλεισμός της υπεραντιστάθμισης

2.6.1. Θεωρείτε ότι η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να περιλαμβάνει υποχρέωση των κρατών μελών να ορίζουν σαφώς τις παραμέτρους για τον καθορισμό του ύψους της αντιστάθμισης;

Δε διαβλέπουμε κανένα λόγο να μην περιλαμβάνεται η υποχρέωση των κρατών μελών να καθορίζουν σαφώς τις παραμέτρους για τον καθορισμό του ύψους της αντιστάθμισης. Ο καθορισμός αυτός θα πρέπει να αποσαφηνίζει τη σχέση μεταξύ της κρατικής αντιστάθμισης και των εμπορικών εσόδων που προέρχονται από τη δημόσια υπηρεσία (πώληση προγραμμάτων, διαφημιστικά έσοδα) και τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίζεται ότι ο δημόσιος φορέας θα λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια στη διαφημιστική αγορά.

2.6.2. Θεωρείτε ότι οι απαιτήσεις που προβλέπονται επί του παρόντος στην ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις εξασφαλίζουν επαρκή οικονομική σταθερότητα για τους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς; Η πιστεύετε ότι οι ισχύοντες κανόνες περιορίζουν υπέρμετρα τον πολυετή οικονομικό προγραμματισμό των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών;

Δεν έχουμε ενδείξεις ότι η Ανακοίνωση θέτει σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα των δημόσιων φορέων. Παρά ταύτα θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί το ζήτημα της διατήρησης πλεονάσματος (βλ. απάντηση στην ερώτηση 2.1.2.).

2.6.3. Υπό ποιες συνθήκες θα ήταν δικαιολογημένη η εκ μέρους των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών διατήρηση πλεονάσματος στο τέλος του οικονομικού έτους; Θεωρείτε ότι οι σχετικές διατάξεις της απόφασης και του πλαισίου για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (πρβλ. παρουσίαση στην αιτιολογική έκθεση και ιδίως το όριο του 10% για το ετήσιο πλεόνασμα) θα μπορούσαν να περιληφθούν στη νέα ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις;

Ναι, έχει γίνει σχετική αναφορά στην ερώτηση 2.1.2.

- 2.6.4. Ποιες θα πρέπει να είναι οι εγγυήσεις/τα όρια ώστε να αποφευχθούν ενδεχόμενες αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού (π.χ. το περιθώριο του 10% θα πρέπει να παραμείνει στην ελεύθερη διάθεση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών εντός των ορίων της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας ή πρέπει να διατίθεται για προκαθορισμένους σκοπούς/ προγράμματα; Θα πρέπει να γίνεται επανεκτίμηση από τα κράτη μέλη, των οικονομικών αναγκών των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών σε περίπτωση μόνιμων πλεονασμάτων);**

Εάν διασφαλίζεται ότι το πλεόνασμα παραμένει στη δημόσια υπηρεσία και εξυπηρετεί συγκεκριμένες ανάγκες της δημόσιας υπηρεσίας, τότε δεν προκαλείται κατά τη γνώμη μας επιπλέον στρέβλωση του ανταγωνισμού από την ήδη υπάρχουσα. Η επανεκτίμηση των αναγκών των φορέων σε περίπτωση μόνιμων πλεονασμάτων είναι σκόπιμη διότι τα μόνιμα πλεονάσματα μπορεί να υποδηλώνουν υπεραντιστάθμιση της δημόσιας υπηρεσίας.

- 2.6.5. Θεωρείτε ότι οι ισχύοντες κανόνες που περιέχει η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα μπορούσαν ενδεχομένως να λειτουργήσουν ως αντικίνητρο για τους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους; Αν ναι, πως θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή; Ποιοι μηχανισμοί υπάρχουν στη χώρα σας που θα μπορούσαν να αναφερθούν ως καλό παράδειγμα;**

Θεωρούμε ότι οι ισχύοντες κανόνες που περιέχει η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις δε λειτουργούν ως αντικίνητρο για τους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Όσον αφορά τα κύρια σημεία που θίγονται από την Επιτροπή προς συζήτηση, αναφέρουμε τα εξής:

Συμφωνούμε με την πολιτική της Επιτροπής που εφαρμόζεται μέσω της σχετικής ανακοίνωσης για βελτίωση της διαφάνειας (“transparency”).

Συμφωνούμε, επίσης, με το τεστ αναλογικότητας που καθορίζεται στην ανακοίνωση και με τις πρόνοιες της ανακοίνωσης για τον τρόπο κατανομής του κόστους για την παροχή δημόσιας και μη δημόσιας υπηρεσίας. Δηλαδή, το κόστος θα πρέπει να κατανέμεται βάσει της διαφοράς που θα προέκυπτε για το συνολικό κόστος της επιχείρησης με ή χωρίς τις δραστηριότητες που δεν αποτελούν δημόσια υπηρεσία.

Επίσης, συμφωνούμε με την αύξηση της νομικής βεβαιότητας (“legal certainty”) που θα εξασφαλίζει και τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών. Αυτό καθίσταται απαραίτητο, όχι μόνο ως αναγκαιότητα για διαφύλαξη της αυτονομίας και ανεξαρτησίας του οργανισμού, αλλά και ως μια πρακτική αναγκαιότητα ενόψει της ψηφιοποίησης και κατ’ επέκταση της αύξησης των κεφαλαιουχικών δαπανών, αλλά και των αυξημένων οικονομικών αναγκών λόγω του πρόσθετου περιεχομένου (content) που θα προσφέρεται μέσα από τις δυνατότητες που παρέχει η νέα ψηφιακή εποχή.

Θεωρούμε ότι πρέπει να διατηρηθεί η ευχέρεια της «μεικτής χρηματοδότησης». Επιπλέον, υποστηρίζουμε τη διασφάλιση ενός λογικού πλεονάσματος, ώστε να μπορεί να χρηματοδοτεί, κυρίως, τα μελλοντικά κεφαλαιουχικά έργα. Η διασφάλιση ενός λογικού πλεονάσματος δεν ελλοχεύει κινδύνους για τους ιδιωτικούς ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, εφόσον η ανακοίνωση της Επιτροπής ήδη διαλαμβάνει επαρκείς ασφαλιστικές δικλείδες που αποτρέπουν ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

2.6.6. Υπό ποιες συνθήκες και προϋποθέσεις θεωρείτε ότι μπορεί να επιτραπεί στους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς να διατηρούν ένα περιθώριο κέρδους;

Εφόσον για τους υπόλοιπους τομείς δημόσιας υπηρεσίας το κοινοτικό πλαίσιο δε θέτει συγκεκριμένες προϋποθέσεις για τη διατήρηση ενός περιθωρίου κέρδους είτε πρόκειται για δημόσιες είτε για ιδιωτικές επιχειρήσεις, είναι λογικό να ισχύει το ίδιο και στον τομέα των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

2.7. Έλεγχος της αναλογικότητας – Αποκλεισμός των στρεβλώσεων της αγοράς που δεν είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας

2.7.1. Ποιοι μηχανισμοί υπάρχουν στη χώρα σας ώστε να μπορούν οι ιδιωτικοί φορείς εκμετάλλευσης να καταγγείλουν ενδεχόμενη αντιανταγωνιστική συμπεριφορά των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών; Παρακαλείσθε να αναφέρετε αν θεωρείτε ότι οι μηχανισμοί αυτοί εξασφαλίζουν επαρκή και αποτελεσματικό έλεγχο. Λαμβάνεται υπόψη η μείωση των εσόδων λόγω αποδεδειγμένης αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς (π.χ. εφαρμογή χαμηλότερων τιμών), για να διαπιστωθεί αν δόθηκε υπεραντιστάθμιση στους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος μηχανισμός καταγγελίας πιθανής αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς των δημόσιων φορέων. Εφόσον όμως η αντιανταγωνιστική συμπεριφορά ισοδυναμεί με υπεραντιστάθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, οι ιδιωτικοί φορείς μπορούν να καταγγείλουν την παράνομη κρατική ενίσχυση στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ο οποίος εάν διαπιστώσει παρανομία έχει, βάσει των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων, το δικαίωμα να αποφασίσει την άρση της παρανομίας ή και ακόμα την επανάκτηση της παράνομα χορηγηθείσας ενίσχυσης. Ο μηχανισμός αυτός όμως είναι έμμεσος και όχι άμεσος έλεγχος της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς.

2.7.2. Όσον αφορά την ενδεχόμενη αντιανταγωνιστική συμπεριφορά των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών (και ιδίως όσον αφορά τις υπόνοιες χαμηλότερων τιμών) θεωρείτε ότι η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να προβλέπει υποχρέωση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών να συμμορφώνονται με τους όρους της αγοράς όσον αφορά τις εμπορικές τους δραστηριότητες, σύμφωνα με την πρακτική της Επιτροπής, καθώς και κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου;

Συμφωνούμε ότι η Ανακοίνωση θα πρέπει να προβλέπει την υποχρέωση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων να συμμορφώνονται με τους όρους της αγοράς και τους κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου από το κράτος μέλος ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Ο εφάπαξ έλεγχος της Επιτροπής κατά την αξιολόγηση μιας ενίσχυσης δεν επαρκεί.

2.7.3. Θεωρείτε ότι η μέθοδος για την διαπίστωση της εφαρμογής χαμηλότερων τιμών θα πρέπει να διευκρινισθεί, ενδεχομένως με την εφαρμογή και άλλων πρακτικών κριτηρίων αντί της μεθόδου που αναφέρεται σήμερα στην ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις; Παρακαλείσθε να αναφέρετε κριτήρια που εφαρμόζονται στη χώρα σας όσον αφορά την τιμολογιακή συμπεριφορά των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως παράδειγμα καλής πρακτικής.

Το ζήτημα της υπεραντιστάθμισης που προκύπτει από την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά είναι κατά τη γνώμη μας κρίσιμο. Η νέα Ανακοίνωση θα πρέπει να επεκταθεί σημαντικά ως προς τον εντοπισμό της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς προτείνοντας πρακτικές μεθόδους αντιμετώπισης αυτού του κινδύνου.

- 2.7.4. Θεωρείτε ότι η ανακοίνωση για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις θα πρέπει να περιέχει διευκρινίσεις όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση για τα δικαιώματα μετάδοσης κορυφαίων αθλητικών εκδηλώσεων; Αν ναι, ποιες περαιτέρω απαιτήσεις θα πρέπει, κατά τη γνώμη σας, να περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση και πώς θα αντιμετώπιζαν ειδικά τα προβλήματα ανταγωνισμού που προκύπτουν ενδεχομένως από την κρατική χρηματοδότηση; Ή πιστεύετε ότι οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό λόγω της απόκτησης των εν λόγω δικαιωμάτων από τους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς θα αντιμετωπίζονται επαρκώς με την εφαρμογή των αντιμονοπωλιακών κανόνων;**

2.8. Άλλα Θέματα

- 2.8.1. Θεωρείτε ότι είναι αναγκαία η αναφορά στις δυσχέρειες των μικρότερων κρατών μελών;**

Θεωρούμε απαραίτητη την αναφορά στις δυσχέρειες των μικρότερων κρατών. Σχετική επιχειρηματολογία καταγράφεται στην απάντηση της ερώτησης 2.8.2. πιο κάτω.

- 2.8.2. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι συνήθεις δυσχέρειες των μικρότερων κρατών μελών και πώς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη;**

Ο αριθμός των τηλεθεατών και των ακροατών δεν είναι ανάλογος με το κόστος παραγωγής προγραμμάτων/εκπομπών. Για παράδειγμα, μια παραγωγή δυνατό να στοιχίζει το ίδιο, ανεξάρτητα εάν την παρακολουθήσουν εκατόν χιλιάδες ή ένα εκατομμύριο τηλεθεατές. Συνεπώς, υπάρχουν οικονομικές δυσχέρειες για τα μικρότερα κράτη μέλη τα οποία έχουν μεγαλύτερο ποσοστό πάγιων δαπανών (fixed costs).

Ιδιαίτερα για την Κύπρο, η μορφολογία του εδάφους είναι τέτοια (λοφώδες) που αναγκάζει τη διατήρηση συγκριτικά πολύ μεγάλου αριθμού σταθμών και υποσταθμών για να γίνεται εφικτή η λήψη από όλο τον πληθυσμό (από κάθε περιοχή). Επίσης, υπάρχουν πολύ μικρές και απομακρυσμένες κοινότητες με ελάχιστους κατοίκους και παρόλα ταύτα το ΡΙΚ φροντίζει να μεταφέρει το τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό σήμα και εκεί.

Επιπρόσθετα, ανεξάρτητα από το μέγεθος, υπάρχει υποχρέωση του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού σταθμού για κατάλληλα στελεχωμένη διοικητική δομή. Στην Κύπρο υπάρχει πρόσθετη υποχρέωση για εκπομπές στην Τουρκική γλώσσα και άλλες συναφείς νομικές υποχρεώσεις, οι οποίες, από απόψεως οικονομικών, είναι ασύμφορες.

Επίσης, στην πτυχή των εσόδων, δεδομένου του μικτού συστήματος χρηματοδότησης που έχει για παράδειγμα το ΡΙΚ, το μικρό μέγεθος της οικονομίας του κράτους και κατ' επέκταση των διαφημιζομένων, αναγκάζει τη διατήρηση των διαφημιστικών χρεώσεων σε χαμηλότερες τιμές σε σχέση με αυτές μεγαλύτερων κρατών μελών. Αυτό έχει αρνητικό αντίκτυπο στα έσοδα των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών των μικρών κρατών.

Συνεπώς, το κόστος της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Κύπρο ανά κάτοικο είναι, *ceteris paribus*, υψηλότερο.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, η χρηματοδότηση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών σταθμών μικρών χωρών πρέπει να διασφαλίζεται και να προέρχεται σε σημαντικό βαθμό από δημόσια χρηματοδότηση.

3. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 3.1. **Εξηγήσετε ποιός θα είναι, κατά τη γνώμη σας, ο αντίκτυπος της ενδεχόμενης τροποποίησης των ισχυόντων κανόνων, για παράδειγμα, στην ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών, και γενικότερα την απασχόληση και την ανάπτυξη στον κλάδο των μέσων μαζικής επικοινωνίας, στις επιλογές των καταναλωτών, στην ποιότητα και τη διάθεση των υπηρεσιών οπτικοακουστικών και άλλων μέσων επικοινωνίας, στην πολυφωνία των μέσων επικοινωνίας και στην πολιτιστική πολυμορφία.**

Ο στόχος της ενδεχόμενης τροποποίησης των ισχυόντων κανόνων θα πρέπει να περιλαμβάνει, πρώτο, την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση του πολίτη και την αύξηση των επιλογών του, δεύτερο, την πολυφωνία των μέσων και της πολιτιστικής ποικιλομορφίας με την αποτροπή δημιουργίας χάσματος ανάμεσα σε πολίτες τηλεθεατές που έχουν πρόσβαση σε τηλεοπτικές υπηρεσίες και, συνεπώς, πληροφόρηση, και σε αυτούς που δεν έχουν τέτοια πρόσβαση, και, τρίτο, την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών οπτικοακουστικών και άλλων μέσων.

- 3.2. **Σε ποιο βαθμό αναμένετε ότι από τις παραπάνω ενδεχόμενες πρόσθετες διευκρινίσεις θα μπορούσε να προκύψει νέος διοικητικός φόρτος και κόστος συμμόρφωσης;**

Ο διοικητικός φόρτος που θα προκύψει από τυχόν νέες απαιτήσεις της Ανακοίνωσης είναι ένας παράγοντας που θα πρέπει πάντοτε να συνυπολογίζεται στην επιλογή των κατάλληλων διαδικασιών αλλά στην περίπτωση αυτή προέχει η νομική ασφάλεια στην εφαρμογή της Ανακοίνωσης.

- 3.3. **Θεωρείτε ότι παραπάνω ενδεχόμενες πρόσθετες διευκρινίσεις θα συμβάλουν στη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου;**

Ναι.

- 3.4. Παρακαλείσθε να εξηγήσετε αν θεωρείτε ή όχι ότι οι θετικές συνέπειες των ενδεχόμενων πρόσθετων διευκρινίσεων σε όλα τα θέματα που αναφέρονται στο παρόν ερωτηματολόγιο υπερисχύουν έναντι των αρνητικών επιπτώσεων.**

Ναι, υπό την προϋπόθεση ότι προωθούν τους στόχους στο 3.1.

7/3/2008